

Musikforskning idag 2024

June 12–14, 2024

Program and abstracts

Swedish Society for Music Research

together with

The Royal College of Music

&

The Royal Swedish Academy of Music

Musikforskning idag 12–14 June 2024

Venue: Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Wednesday 12th June		
12:15-	Registration at KMH	(Lunch on your own, i.e. Oktav at KMH is open)
	<i>Lilla salen</i>	<i>Nathan Milstein</i>
13:00-13:10		Welcome Pia Bygdéus & Johannes Landgren
13:15-15:15	<p><i>Chair: Per-Henrik Holgersson</i></p> <p>Fredrica Roos: <i>Att komponera naturens ljudvärldar: En ekomusikologisk studie av Sibelius orkestermusik</i></p> <p>Anders Hultqvist, Stefan Östersjö & Jan Berg: <i>Micro-sonic listening to Invisible Sounds: an analysis of mediation and mapping between musician, audio-technologies, and place.</i></p> <p>Annika Lindskog: <i>Music & geography: Listening to landscapes and localities - working towards place-related, situated listening</i></p> <p>Berk Sirman: <i>"Salience" from a music production perspective</i></p>	<p><i>Chair: Madeleine Modin</i></p> <p>Anne Reese Willén: <i>Kommersiell och seriös musik sida vid sida: Restauranger, kaféer och andra nöjesställen som kanaler för olika musikgenrer i Stockholm i slutet av 1800-talet</i></p> <p>Mischa van Kan: <i>Militärmusikens betydelse för populärmusik i Sverige – Från Kronobergarnas marsch till Sax Party</i></p> <p>Nicole Vickers: <i>Rhythm and Meter in the Billboard Charts, an overview of 1995–2020</i></p> <p>Sven Ahlbäck: <i>STAMP - Automatisk notation av asymmetrisk takt i polska – "kartan" och "verkligheten"</i></p>
15:15–15:45	Coffee break	

	Lilla Salen	Nathan Milstein
15:4-16:45		Chair: Stefan Östersjö Lecture Recital Sven Kristersson: <i>Att bli en annan – Hjalmar Gullbergs vägar till självförvandling</i>
17:00-17:40		Chair: Stefan Östersjö Panel David Thyrén, Jan-Olof Gullö, Dan Laurin, Göran Malmgren, Janne Schaffer och Staffan Scheja: <i>Den obeforskade renässansmänniskan – en paneldiskussion om Björn J:son Lindhs tonspråk, genrebredd och betydelse för utvecklingen av svenskt musikliv</i>
18:00-20:00	Conference pub, KMH	
Thursday 13th June	Lilla salen	Nathan Milstein
9:00-10:15		Chair: Pia Bygdéus Keynote Patrik Juslin <i>From Sound to Significance: A Psychological Perspective on Music and Emotions</i>
10:15-10:45	Coffee break	
10:45-12:15	Chair: Åsa Bergman Mats Uddholm: <i>Modell för språkanalyser i musikpedagogisk praxis och forskning</i> Camilla Sarner: <i>Resonans – relationell sociologisk teori för musikpedagogisk forskning</i> Ann-Charlotte Rohman Roth: <i>”Nu skickar vi en ton...” – Interaktionsstudie om pedagogisk gestaltning i en barnkör</i>	Chair: Pia Bygdéus Linus Johansson: <i>“You give love a bad name”: Masculine autonomy and misogyny in 1980s heavy metal</i> Rastko Buljančević: <i>Musicalising the quirkiness: Soundtrack, femininity and post- human subjectivity in the film Poor Things (2023)</i> Saana Sutinen: <i>Music in contextualising ideological discourse in mainstream film: case Captain America</i>

12:15-13:15	Gemensam konferenslunch, KMH	
13:15-14:45	<p><i>Chair: Nicole Vickers</i></p> <p>Joshua Han: <i>A social semiotic and multimodal analysis of bodily movement in an instrumental music masterclass lesson</i></p> <p>Yiren Zhao & Ulrik Volgsten: <i>Hip Hop, Metal and Punk in Beijing – on Being Struck by Music through Vitality Affect and Gadamerian Play</i></p> <p>Brandon Farnsworth: <i>The Value of Experimental Music: Results from an Institutional Ethnography of Borealis – A Festival for Experimental Music</i></p>	<p><i>Chair: Madeleine Modin</i></p> <p>Susanna Leijonhufvud: <i>Skapandet av svensk folkmusik: En studie av den tidiga musiken vid nationalprojektet Skansen 1896-1899</i></p> <p>Nichelle Johansson: <i>Snack, spel och skrивerier: Om konstruktionen av folkmusike(r)n</i></p> <p>Susanne Rosenberg: <i>"Like drawing with the wrong hand.": A study of the participants' reflections in the Folk Song Lab project</i></p>
14:45-15:10	Coffee break	
		<i>Nathan Milstein</i>
15:10-15:50		<p><i>Chair: Ingela Tägil</i></p> <p>Panel Maria Schildt, Lars Berglund & Jonas Lundblad: <i>Frihetstidens musik i Stockholm och Uppsala: ny infrastruktur för framtida forskning</i></p>
16:00-16:45		SSM, Annual General Meeting together with coffee
17:30-18:30	<p><i>Conference Reception</i> KMA, Blasieholmstorg 8; Pia Bygdéus & Fredrik Wetterqvist</p>	
18:30	<p><i>Conference dinner</i> KMA, Blasieholmstorg 8</p>	

Friday 14th June	Lilla salen	Nathan Milstein
9:30-11:00	<p><i>Chair: Åsa Bergman</i></p> <p>Maria Lindberg: <i>Sång- och instrumentallärares konstrukturer av musikaliskt kvalitativa aspekter</i></p> <p>Erkki Huovinen: <i>Musiklärarstudenters uppfattningar om musikhistorisk förändring</i></p>	<p><i>Chair: Anne Reese Willén</i></p> <p>Anders Nettelbladt: <i>Cavalleria Rusticana – produktion och reception i Stockholm 1890</i></p> <p>Mårten Nehrfor Hultén: <i>Neue Sachlichkeit in Sweden? Two examples</i></p> <p>Tuuli Lukkala: <i>Soundscapes of Orthodox Christian worship in Finland – languages and multilingualism</i></p>
11:00-11:30	Coffee break	
11:30-12:30	<p><i>Chair: Stefan Östersjö</i> Thomas Florén: <i>AI, konst och kreativitet</i></p> <p>Lars Berglund: <i>Bob Dylan's Aesthetics: On Imitation and Re-cycling as Creative Tools</i></p>	<p><i>Chair: Ingela Tägil</i> Tobias Pontara: <i>Sonic worldmaking: Conspiracy theory and soundtrack rhetoric in Loose Change: An American Coup (2009/2015)</i></p> <p>Sam de Boise: <i>Gender Disparities in Music Making in Contemporary Sweden</i></p>
12:30-13:00		Concluding reflections
		Lunch on your own, i.e. Oktav, KMH

Tobias Norlindsamfundet Keynote 2024

Patrik N. Juslin, Uppsala University, Uppsala

From Sound to Significance: A Psychological Perspective on Music and Emotions

Music occurs in all cultures and induces strong emotions in listeners. These emotions enrich people's lives and may also have consequences for their physical health. Yet, that music can evoke emotions has been considered one of life's mysteries that has fascinated thinkers from Plato and Darwin to modern neuroscientists. The aim of my talk is to outline a psychological approach to musical emotions, in the form of the BRECVEMAC theory. This theory assumes that emotions are mediated by a range of psychological mechanisms - at different levels of the brain - which respond to information in the music, the listener, and the situation. I will argue that a psychological approach brings some unique benefits, but that it also may involve some unique problems. Both will be illustrated by recent empirical findings from our lab. Although we have managed to model listeners' responses to a considerable extent, there are significant individual differences (which are typically hidden in averaged data). This implies that a deeper understanding of the process will have to involve an idiographic approach, where listeners are modeled individually. In the final part of my talk, I will consider some future directions. I will submit that there remains unfulfilled potential when it comes to applying theories to promote health. Previous musical interventions have shown mixed results, and I will suggest that more consistent effects can be achieved, if practitioners actively manipulate specific mechanisms in accordance with psychological theories.

Contact: Patrik.Juslin@psyk.uu.se

Abstracts

Sven Ahlbäck, professor, Institutionen för folkmusik, Kungliga Musikhögskolan, Stockholm
STAMP - Automatisk notation av asymmetrisk takt i polska – ”kartan” och ”verkligheten”

I exempelvis svensk spelmansmusik är det vanligt att man stampar takten till melodispel. Varför då? Hur förhåller sig melodispelet till fotstampet? Påverkas melodispel av fotstamp? Hur kan vi förstå metrisk struktur i melodispel i relation till fotstamp?

Inom projektet STAMP, Synchronization of Tapping, Articulation and Meter in Polska, studeras hur melodispel och fotstamp relaterar med fokus på polska med asymmetrisk takt, d.v.s. där taktslagets längd kan variera periodiskt (Ahlbäck 1995, Misgeld et al 2021). Hur taktasymmetri kan förstås, noteras och modelleras har diskuterats i skandinavisk folkmusik sedan 1800-talet och idag kan notering genom automatisk tonhöjds och perkussionsdetektion bidra till förståelse av detta fenomen. I synnerhet ger automatisk ljud- och musikanalys möjlighet till studium av ett större material, vilket kan bidra till förståelsen av generella respektive specifika drag inom en repertoar och stil.

Grundmaterialet för studien är inspelningar med fiolspelmän, med urskiljbart fotstamp. Utifrån akustisk analys av inspelningarna genom algoritmer har först perkussiva ljud (fotstamp) separerats från tonande ljud (fiol) (Lordelo et al 2021), varefter tonhöjder och artikulativa ansatser transkriberats till symbolisk data (Thomé & Ahlbäck 2017) På denna data har en kognitivt baserad modell för rytmisk och metrisk analys applicerats (Ahlbäck 2004, 2007) vilket som output ger metrisk analys, med data för taktslagets duration, tempovariation m.m, samt transkriberad notbild. Modellen har utvärderats genom jämförelse med manuell transkription och annotation. Outputdata har sedan behandlats statistiskt med avseende på bl.a. variation och konsistens i metrik och med avseende på synkronisering mellan melodi och fotstamp.

Resultaten visar att modellen kan förutsäga upplevd metrisk struktur, i bemärkelse intrastilistisk upplevelse av taktslagets positioner, utifrån ljuddata med över 80% säkerhet. Resultaten visar vidare att ansatser i fiolspel och fotstamp ofta inte är fullt synkroniserade vilket indikerar ett samspel mellan fiol och fotstamp, där fotstampet är en del av musiken.

Contact: sven.ahlback@kmh.se

Lars Berglund, Professor of Musicology at Uppsala University

Bob Dylan's Aesthetics: On Imitation and Re-cycling as Creative Tools

The literature on Bob Dylan is extensive, primarily focused on biography, his lyrics, and his role as a cultural icon of the 1960s. However, less attention has been given to his actual music and the guiding principles behind it. Furthermore, previous studies has only partially considered what Dylan himself has conveyed about his approach to musical creativity and his working methods. It often seems as though he is deemed incapable of explain his own art.

In this paper I will demonstrate the importance of imitation and re-cycling in Dylan's creative process, both as it is revealed in his own statements, and in his cultural production. This will reveal that what has sometimes been labelled as plagiarism in his work is, in fact, a deliberate method rooted in the musical traditions from where his music largely emanates. This approach can be described as a pre-modernist aesthetics with deep historical roots. I will provide examples of this approach from his statements and musical production, focusing on both his song writing and, to some extent, his vocal performances. Examples from different periods will illustrate his surprising consistency and commitment to these approaches throughout his sixty-year career.

I will also show these methods are not only an integral to his musical production but also evident in his contributions to visual art, including painting and sculpture, as well as in his literary writing. His approach can be summarized by a quote from 2017: “Try to create something original, you’re in for a surprise”.

Contact: lars.berglund@musik.uu.se

Sam de Boise School of Music, Theatre and Art, Örebro University, Sweden

Gender Disparities in Music Making in Contemporary Sweden

There is well documented evidence of a quantitative division between men and women, in terms of the types of musical activities they engage in. Much of this research has focused on the US and UK. Though a few recent studies have highlighted similar quantitative divides and particularly gendered norms shaping instrument uptake in Sweden. This is important because Sweden has an international reputation for policies at the state level, as well as cultural policy initiatives, designed to consider and ultimately foster greater equality in terms of equal representation between binary sexes.

To date, much of the research on the existence of gender disparities, in both Sweden and other countries, has focused on those who already play instruments or attend music education institutions. There is no systematic data which exists on percentage in the overall population who play, nor the extent to which other demographic factors may play a role in instrument playing, music writing or production as well as propensity to continue.

This paper presents unique quantitative data from a survey of adult men and women’s participation in formal, non-compulsory music education (FNCME), instrument uptake and music-creation, in Sweden in 2023. Based on a nationally representative sample of 1,096 people, it shows that women tend to play instruments to a higher degree than men but have also given up in larger numbers in older age groups. Women are also significantly more likely to have undertaken FNCME overall. The paper considers the relationship of these divisions to historic inequalities, focusing on division in terms of unequal distribution of unpaid and paid labour as well as long established gendered ideals. These, it is argued shape continued engagement in instrument playing and writing and production of music.

Contact: Sam.deBoise@oru.se

Rastko Buljančević, University of Gothenburg, Department of Cultural Sciences

Musicalising the quirkiness: Soundtrack, femininity and post-human subjectivity in the film poor things (2023)

Yorgos Lanthimos’ provocatively unique cinematic oeuvre is known for its unconventional and comically bizarre elements, offering absurd performances that evoke an eerie and surreal atmosphere. While the soundscapes of his earlier films were compiled from a spectrum of genre and stylistically diverse pre-existing tone-fragments, his latest project, Poor Things (2023), distinguished by its unique blend of dramatic colour and black-and-white cinematography, features an original score composed by Jerskin Fendrix. The soundtrack offers an eclectic mix of conventional and avant-garde sensibilities that redistribute the embodied post-human subjectivity. By deepening the richness of perceptual experience, the constitutive power of music follows the director’s penchant for overturning pervasive, aesthetically deficient neo-liberal cinematic conventions. Through a combination of imaginative orchestration, timbre diversity, articulation, density, textural richness, emotional depth and heterogeneous narrativity—encompassing both bleakness and naïve optimism—the music adds an additional layer of complexity to the themes of vulnerability,

emancipation, confinement, self-discovery, idealism, human idiosyncrasies and the systemic exploitation of the terrifying post-capitalist reality.

In this presentation, I will explore how, for the first time in Lanthimos' career, the original score acts as a constitutive force that abstracts the infinite flow of relations. At the centre are the affectively stimulating musical references, designed in the form of bizarre aesthetic objects whose ambiguous ineffability opens up new forms of holistic cinematic expression, not only underscoring but also creating on its own a satirical yet inspiring world of mutant female subjectivities and sexualities. The idiosyncratic fusion of instrumental sounds with synthesised, ethereal vocal samples intensifies the quirkiness and incongruity, maximising the female protagonist's endeavour to optimistically embrace the enigmatic, fantastical realm of this artfully anthropocentric dystopia.

Contact: rastko.buljancevic@gu.se

Dr. Brandon Farnsworth, independent researcher

The Value of Experimental Music : Results from an Institutional Ethnography of Borealis – A Festival for Experimental Music

Sweden has in the past year witnessed fundamental political debates regarding the value of culture in society and how it should be funded. Funding cuts and shifting priorities for arts funders are already being felt by music institutions and artists across the country, with larger changes likely ahead. This presentation contributes to the debate on music's value through a parallel, demonstrating how the case study of Borealis: A Festival for Experimental Music has developed and expanded as a result of similar changing cultural policy priorities in Bergen, Norway.

The presentation demonstrates how the festival has achieved rapid growth and increased its international influence by aligning experimental music's commitment to experimentation, institutional critique, and risk-taking with Norwegian policy goals for cultural sector institutions to provide value by realising societal integration and inclusion. Drawing on findings from institutional ethnographic investigation undertaken during postdoctoral research at Lund University, the presentation will present an analysis of interviews, grant applications, and participant observation to demonstrate how the case study has successfully achieved policy goals and rapidly spread innovations across the Bergen arts ecosystem. Drawing on accounts of worker's experiences, the presentation concludes by arguing that this approach also presents significant new challenges in regard to the cost to working conditions for artists and organisers that must also be addressed in this new approach to experimental music.

By highlighting both the success of the model developed by the case study, as well as emphasising the new challenges that emerge with it, the presentation aims to change perspectives on the value, but also the cost, of experimental music in Nordic society today.

Contact: Brandon.Farnsworth@gmail.com

Thomas Florén, Högskolan Dalarna

AI, konst och kreativitet

Under de senaste åren har en alltmer intensiv debatt blossat upp i media, forsknings- och konstvärlden om artificiell intelligens (AI). Frågorna är många och en del rör om AI kan vara kreativ, om AI kan konkurrera med den mänskliga förmågan att skapa konst. Debatten omfattar både litteratur, konst, film och musik. Under hösten 2023 har plattformar som OpenAI gjort att debatten fullkomligt exploderat. Utvecklingen sker oerhört snabbt. Det som för ett år sedan väckte visst intresse framstår idag som ett reellt hot. Kanske detta hot upplevs

speciellt starkt i konstnärlig och kreativ verksamhet då denna är så starkt förknippat med det mänskliga skapandet. Den vägledande frågan för detta bidrag har formulerats enligt följande:

- I vilka avseenden kan AI utifrån befintliga definitioner och teorier inom kreativitetsforskningen förstås ha förmågan att vara kreativ?

Den teoretiska analysen utgår från två dominerande perspektiv inom kreativitetsforskningen, individ- och systemperspektiv. Utifrån en översikt av vanligt förekommande definitioner inom fältet har en grundläggande definition formulerats vilken gör gällande att kreativitet kan förstås som förmågan att skapa något nytt som har ett värde. Definitionen har brutits ned i tre beståndsdelar vilka gör det möjligt att analysera olika aspekter av kreativitet. Dessa är: gestaltande agens (förmågan att komma på, gestalta och kommunicera idéer), kreativ förnyelsehöjd (hur ny en idé är) och värdebestämning (processen i vilken erkännande och värdesättning sker).

Analysen visar att svaret på den övergripande frågan både kan besvaras ja och nej beroende på perspektiv. Samtidigt visar analysen, framför allt gällande individperspektivet, att vår teoretiska förståelse av kreativitet inte okritiskt kan användas för att besvara frågeställningar ovan. Detta reser i sin tur en ny fråga; behöver vi omvärdera och modifiera vår förståelse för vad kreativitet är för att kunna förhålla oss till tekniska innovationer som AI?

Contact: tfl@du.se

Joshua Han, Musikhögskolan, Örebro Universitet

A social semiotic and multimodal analysis of bodily movement in an instrumental music masterclass lesson

Meaning making in instrumental music educational contexts is multimodal. Bodily movement, (including, but not limited to gestures) has been recognised as an important meaning making (or semiotic) resource in such contexts along with other semiotic resources such as speech, vocalisation (of music) and instrument playing. Despite the centrality of bodily movement in these contexts, there are many challenges to studying how bodily movement makes meaning and functions in ways that are specific to music pedagogical contexts. In this presentation I will present a multimodal analysis of excerpts from a video recording of a music instrumental (cor anglais) masterclass lesson with a focus on analysing the teacher's gestures and movements. I will discuss the semiotic affordances of bodily movement compared to the other semiotic resources that are used in the lesson (speech, vocalisation, instrument playing) and analyse how the different semiotic resources are combined either simultaneously or in succession to realise specific functions in the context of the music masterclass. This study uses tools for multimodal analysis from social semiotics, including a recently developed framework for analysing synaesthetic correspondences between music and movement, in addition to tools for genre analysis. The analysis will demonstrate that a key affordance of movement is its potential to make dynamic meanings that are particularly effective at representing nuances of musical expression. The presentation will thus highlight the utility of analytical tools that capture the dynamic structure of movement and music and demonstrate how such tools can complement tools that account for how meaning making is conditioned by social context.

Contact: joshua.han@oru.se

Anders Hultqvist, professor of composition, Academy of Music and Drama, Univ. of Gothenburg

Stefan Östersjö, professor of music performance at the Piteå School of music at Luleå University of Technology

Jan Berg, professor of audio engineering at the Piteå School of music at Luleå University of Technology

Micro-sonic listening to Invisible Sounds: an analysis of mediation and mapping between musician, audio-technologies, and place.

This audio paper explores micro-sonic listening, as experienced by a group of professional musicians in the frame of Invisible Sounds, an ecological urban sound art project, carried out at Västra Kajen in Piteå, as well as in studios in Piteå School of Music, Luleå University of Technology, in autumn 2021. In addition to the core research group of Östersjö, Hultqvist and Berg, members of the contemporary music ensemble Norrbotten NEO took part in these site-specific explorations. By returning to the multi-modal recordings, using sensors, hydrophones, and surround sound capture, and exploring the individual experience of each participant through stimulated recall analysis, the paper seeks an understanding of the agency of sounds and instruments in the design of intra-actions between human and environment in ecological sound art. The mediation, the mapping between human and environment, was driven by audio technologies on site, as well as their deep entanglement with musical instruments, as represented by the practice of aeolian guitar performance, in which the wind excites harmonics on the instrument's strings, stretched around trees on the site. To obtain a more robust understanding of the experience of place, through the technological mediation of sound and vibration on site, participating musicians are invited to stimulated recall sessions, using the original recordings. The stimulated recall sessions are recorded on audio and a thematic analysis of these will provide the structural foundations of the audio paper, which will, in turn, draw its large-scale form from the first movement of the composition "Sounds by Water and Trees" by Hultqvist, Östersjö and Berg. The interview materials and the original audio recordings will be further analyzed, building on a combination of perspectives drawn from post-phenomenology and new materialism. Expected findings are a more detailed understanding of the role of audio technologies in the mediated experience of place.

Contact: anders.hultqvist@hsm.gu.se

Erkki Huovinen, Kungliga musikhögskolan i Stockholm, Institutionen för musik, pedagogik och samhälle

Musiklärarstudenters uppfattningar om musikhistorisk förändring

Musikhistorieskrivning har traditionellt centrerats kring tonsättare, medan nyare ansatser visar mer betoning på samhällsliga aspekter. Populärvetenskapliga tankar om musikhistoria i sin tur kan ännu vara dominerade av traditionella tankemönster såsom den om en emancipatorisk process.

Musiklärare hjälper överföra kulturer av musikhistoriskt tänkande, men detta sker ofta på ett implicit sätt. I Sverige fokuserar gymnasieskolans läroplan på praktiskt musicerande, med musikhistoriska ämnen integrerade i instrument- eller ensemblekurser. Det är oklart vilka helhetsbilder av musikhistoria detta ger upphov till.

Syftet med studien var att belysa blivande musiklärarens informella musikhistoriska tänkande. Jag ville veta (1) huruvida musiklärarstudenters implicita teorier om musikhistorisk förändring visar på idéer av framsteg och (2) huruvida (och hur) studenter eventuellt konstruerar musikhistoria i relation till sociala och samhällsliga fenomen.

58 svenska musiklärarstudenter fick skriva en uppsats om ”en viktig historisk förändringsprocess som har skett i någon av dina favoritmusikstilar eller -genrer under de senaste åren”. Deltagarna var också ombudade att försöka ”förklara” den historiska förändringen. Texterna analyserades med tanke på förändringar som beskrevs och argumentationssätt som användes.

Nästan hälften av studentuppsatserna fokuserade på teknologiska innovationer såsom digitala verktyg och sociala medier. Narrativ om teknologisk förändring associerades med framsteg – att göra något lättare, mer effektivt, mer demokratiskt, på ett mer tillgängligt sätt. Andra studenter beskrev musikhistorien utifrån influenser mellan genrer och dess representativa artister, medan tonsättare var sällan nämnda.

Sociala aspekter lyftes av ungefär en tredjedel av studenterna. Här tolkades musikhistoriska förändringar i termer av musikens potential för motkulturellt motstånd, feministiskt initiativ och t.o.m. brottslighet. I dessa kontexter användes argument utifrån gruppidentiteter. I studenternas narrativ beskrevs musikhistorisk förändring som ömsesidiga influenser mellan evolverande genrer, drivna av teknologisk innovation. Denna förståelse av musik-historia kan i sig reflektera en betydande historisk förändring i begreppsbyggandet av musik – en självbekräftande modell som kan också påverka utformningen av högre musikutbildning.

Contact: erkki.huovinen@kmh.se

Nichelle Johansson, Musikhögskolan, Örebro universitet

Snack, spel och skrivelser: Om konstruktionen av folkmusik(er)n

Musiklivet i stort är genomsyrat av maktrelationer, ojämlikheter och hierarkier – och så även den svenska folkmusiken. Genren konstrueras kring vedertagna sanningar och villkor för inkludering och exkludering, understödda av mångåriga föreställningar och institutioner. Frågor om maktrelationer inom musiklivet ligger till grund för forskningsprogrammet Music, Power, and Inequity (MPI), som drivs i den musikvetenskapliga forskningsmiljön vid Örebro universitet, där även detta projekt ingår.

I presentationen redogör jag för forskningsplanen för mitt avhandlingsprojekt inom musikvetenskap som påbörjades under hösten 2023 vid Örebro universitet. Avhandlingen syftar till att granska hur yrkesaktiva folkmusiker förhandlar de värderingar som präglar genren, genom kritisk diskursanalys av musikernas mellansnack, marknadsföringstexter och skivkonvolut. I studien har jag ett särskilt fokus på musikerrollen som en maktposition och hur musikern legitimerar denna position i relation till genrens värderingar.

Tänkandet och talandet om musik påverkar musikupplevelsen. Hur det skrivs om konserter och berättas om musik på scen formar hur publiken, såväl som musikern själv, uppfattar musiken som framförs – vilka värderingar musiken befästs med samt hur den upplevs och tolkas. Musikern är den som har rätten att tala under konserttillfället och att direkt beskriva sin musik i text, även inför konserten. Konsekvensen blir således att musikern är den som har företräde, dvs. makten, att aktivt forma hur musiken uppfattas, vilket är intresset för denna studie.

Contact: nichelle.johansson@oru.se

Linus Johansson, Linnéuniversitetet, Institutionen för musik och bild

“You Give Love a Bad Name”: Masculine Autonomy and Misogyny in 1980s Heavy Metal

Artistic individuals, perhaps musicians in particular, are commonly associated with gender transgressions. When male musicians express their “emotional side”, it may be with less regards to traditional masculinities. But this can take a multitude of forms. Since the mid-

1950s, rock music has displayed various such expressions, with variation over time, and a full range at any given point. This can be observed in music videos, which became hugely popular during the 1980s, thanks to MTV. Masculine emotions in rock are intriguing and complex but can be specified. This study focuses on heavy metal videos, based on two themes, with a few concepts belonging to each. The theme of autonomy is associated with machismo, homoeroticism, and martyrdom, while misogyny is related to objectification of, fear of, or hatred against women.

For example, Judas Priest's "Hot Rockin'" (1981) is characterised by autonomy, featuring a combination of machismo and homoeroticism, with no women occurring throughout the video. Mötley Crüe's "Girls, Girls, Girls" (1987) also played on autonomy, but more so, misogyny. Band member's macho, yet androgynous image is unmistakable of its time, and the video certainly objectifies women, but it also implies fear of them. They can make you lose your self-control, and they can break your heart. In "Poison" (1989), Alice Cooper is also both macho and androgynous, but he is much older than above-mentioned bands, and his dark persona lacks their juvenile side. The video features an objectified woman, but Cooper both yearns for her and hates her, and he is a martyr.

To summarise, this study explains ways to analyse expressions of masculinity in 1980s music videos by dividing them into more precise themes and concepts. This reveals common characteristics among them, but the point of the study is not merely to generalise, but to show the variety of expressions.

Contact: linus.johansson@lnu.se

Mischa van Kan, Linnéuniversitetet, Institutionen för musik och bild

Militärmusikens betydelse för populärmusik i Sverige – Från Kronobergarnas marsch till Sax Party

Populärmusikhistoria under 1900-talet domineras ofta av rock, storstäderna och de anglosaxiska länderna. Detta paper vill utmana denna bild genom att diskutera militärmusikens betydelse för populärmusik under 1900-talet. I denna kontext betraktas militärmusik som ett brett fenomen där utbildning och både internt och offentliga framträdande ingår.

Genom en metahistorisk analys av militärmusikens betydelse för populärmusik i Sverige ska presentationen ge en mer mångfacetterad bild av populärmusik i Sverige under 1900-talet. Med fokus på militärmusiken som institution utmanas bilden av storstäderna som centrala för populärmusikalisk produktion. Samtidigt tydliggör metoden att det starka diskografiska fokuset i populärmusikforskning har gjort att viss musikskapande och vissa genrer inte har fått lika stort utrymme än andra i populärmusikhistoria.

Med Växjö som fallstudie kommer diskussionen beröra dansmusiken under efterkrigstiden och diskutera hur militärmusiken utgjorde en viktig institution som möjliggjorde populärmusikaliskt musicerande utanför storstäderna. Musiken fungerade i första hand som levande dansmusik snarare än att den var medierat genom skivutgivning. Dessutom visar fallstudien att blåsmusiken fyllde en viktig populärmusikalisk funktion under en tid som ofta beskrivs som dominerat av rockmusik.

Contact: mischa.van.kan@lnu.se

Sven Kristersson, Musikhögskolan i Malmö

Att bli en annan – Hjalmar Gullbergs vägar till självförvandling. En lecture recital om skapandet av en musikteaterföreställning

Jag vill i en lecture recital (föreläsningskonsert) redovisa en fallstudie utifrån skapandet av föreställningen Att bli en annan – Hjalmar Gullbergs vägar till självförvandling, som har premiär i augusti 2024 och varar i 70 minuter. Den är alltså ett work in progress och regisseras av Rikard Johansson.

Föreställningen har det vanliga konstnärliga syftet att gripa en publik. Arbetet har också det vetenskapliga syftet att problematisera och diskutera en scenisk och musikalisk nytolkning av Gullbergs idag rätt okända dikter. Tidigt ansåg vi dem djupt angelägna. Hur skulle vi gå tillväga för att sätta dem på scenen? Kunde vi inspireras av att Gullberg i sin dagliga gärning varit teaterman, chef för Radioteatern och översättare av ett otal dramer från Aiskylos till Lorca? I översättarrollen tycktes han närmast bli en skådespelare som tolkade andra poeter. Föreställningen är i sig ett forskningsresultat, men de vetenskapliga resultaten presenteras i föreläsningskonserten, som varar i 40 minuter. Den synliggör föreställningens skapande- och tolkningsprocess:

1. Föreställningen innehåller 12 dikter som jag tonsatt och sjunger till eget pianoackompanjemang. Detta kombineras med att jag läser ett urval andra dikter. Jag diskuterar även diktarens liv och tid. Vilka kriterier styrde urvalen, hur blev musiken och hur utformades dramaturgin?
2. Hur har andra konstnärer och vi själva gått tillväga med samma typ av uppgift?
3. Hur arbetade jag med texttolkning?
4. Preliminära slutsatser: Texternas angelägenhetsgrad har djupnat. Det gäller både den provocerande Åt halvgudarna och människans undergång i Häger på bryggan, liksom temat narcissism, som poeten ställer mot självförglömmelse. Genom att se Gullberg som en scenisk aktör synliggörs hans branta rollbyten mellan att vara kristen, indisk mystiker eller ateist, liksom hans provande av olika religiösa förhållningssätt – tänkvärt i vår postsekulära tid. Ett oväntat litteraturvetenskapligt resultat: William Blake var avgörande för Terziner med passare.

Contact: sven.kristersson@mhm.lu.se

Susanna Leijonhufvud, Fil.dr. Musikpedagogik, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm och Stockholms Musikpedagogiska Institut

Skapandet av svensk folkmusik. En studie av den tidiga musiken vid nationalprojektet Skansen 1896–1899

Nationalprojektet Skansen grundades i slutet av 1800-talet av Dr. Artur Hazelius. Här skaps det svenska under en nationalromantisk era genom att inhämta exempel på folkets kultur från rikets alla provinser. Hur visas och iscensätts den delen av den svenska kulturen som består av musik på detta nationella utomhusmuseum? Vilka är det som spelar på Skansen och vilken repertoar spelas? Avsikten med denna musik, som en del av det levande museet, är att medvetandegöra och lära besökarna vad som vid tiden var att betrakta som svensk musik. Det aktuella forskningsprojektet fokuserar på de tidigaste nyckelharpospelarna som ett exempel på något unikt och genuint svenskt.

Skansen har, som institution, blivit betydelsefull för kunskapsproduktion och förståelse av svensk kultur på flera sätt. Därför är det intressant att undersöka hur, och på vilket sätt, musik kom att manifesteras och visas på Skansen. Ett sätt att undersöka detta är att fokusera på en enskild spelman – Johan Edlund från Roslagens församling i Harg i Uppland. Edlund, engagerad som spelman 1896–1899, porträtteras sin första vecka på Skansen av

folkmusiksamlaren Karl Peter Leffler. Denna bok har sedan utgivningen varit en av de äldsta källor som senare studier utgår ifrån.

Presentationen kommer att visa resultatet av en explorativ studie som har tagit avstamp i Lefflers skrift om Nyckelharpospelet på Skansen och därtill kritiskt undersökt ursprunget till skapandet det svenska och det folkliga genom källmaterial från Nordiska museet. Resultatet visar spelmännens arbetsuppgifter på Skansen under den aktuella perioden och hur denna spelmansmusik kom att bli iscensatt i Skansens verksamhet som ett uttryck för svensk folkmusik samt hur detta rapporterades ut via media till landets lokaltidningar.

Contact: susanna.leijonhufvud@knh.se, susanna.leijonhufvud@smi.se

Maria Lindberg, doktorand i estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap, forskarskolan CUL, Göteborgs universitet

Sång- och instrumentallärares konstrukturer av musikaliskt kvalitativa aspekter

För mitt avhandlingsarbete kommer jag dels att undersöka vilka begrepp som sång- och instrumentallärare vid gymnasiet estetiska program använder för att beskriva musikaliskt kvalitativa aspekter och dels att undersöka vilka strategier de använder för undervisning av detsamma. I studien betraktas kvaliteter som begrepp för att beskriva någontings beskaffenhet, utan att vara normativ. I avhandlingen kommer dessa studier att redovisas var för sig, och jag har för avsikt att presentera den första delstudien på SSM:s konferens 2024. Frågeställningen för första delstudien lyder:

- På vilka sätt konstruerar instrumentallärare vid gymnasiet estetiska program musikaliskt kvalitativa aspekter i dialog med intervjuaren?

I den första delstudien används Personal Construct Theory (PCT), vilken utgår från att en person bygger sin världsbild utifrån de händelser hon möter i form av dikotomiska begreppspår, konstrukturer. I dessa konstrukturer är det ena begreppet föredraget hos individen. Vad som är positiv och negativ pol i konstrukterna kan skifta beroende på situation och kontext.

För att skapa konstrukturer har åtta sång- och instrumentallärare intervjuats. I intervjuerna har lärarna på förhand valt ut sex elever och en professionell inom det område som läraren undervisar. Dessa har sedan ställts bredvid varandra tre och tre och läraren har svarat på frågor om hur elever/professionella liknar och skiljer sig åt vad gäller musikaliskt uttryck. Därefter har lärarna frågats om vilket begrepp som föredras i respektive konstrukt samt varför. Intervjuerna har transkriberats och tematiserats i Nvivo.

I intervjuerna talar lärarna exempelvis om mod, personlighet och balans som aspekter av musikaliskt kvalitativa uttryck. Detta skiljer sig från tidigare och närliggande forskning. Dock finns i intervjustudien även representationer av begrepp från tidigare gällande bedömning av musiklyssning, exempelvis timing, sound och skicklighet. Detta tyder på kontextuella skillnader i begreppsanvändning vid tal om musikaliskt kvalitativa aspekter.

Contact: maria.lindberg@hsm.gu.se

Annika Lindskog, University College London

Music & geography: Listening to landscapes and localities - working towards place-related, situated listening

Music and place can and do interact. Sound helps shape our relationship to place(s), and music can, with other cultural expressions, contribute to place-making. (Connell & Gibson 2002; Hudson 2006; Heith 2020) 'Musical geography' is however not a developed field, and there is a lack of analytical or conceptual structures which help with enquiries into how music, place and geography interact.

This paper wants to consider the relationship between music and geography, and suggest some possible ways in which analyses of their interaction might be approached as ‘deep listening’ or a critical aurality of place.

The paper aims to:

- a) demonstrate an interaction between music and place
- b) probe and analyse ways in which this interaction might be articulated in the music
- c) suggest analytical approaches through which this interaction can be made visible and discussed, thereby contributing to developing and formulating a critical approach for understanding interaction between music and place

Relating music to place requires decoding the conceptual understanding of place. What ‘place’, or places, is it that the music relates to or interacts with? How is it geo-culturally ‘situated’? Secondly, in what way does (the) music interact with or interpret these places? How can we ‘hear’ place in music, what does place sound like? Thirdly, what does situated and spatially sensitive listening achieve? What does this kind of listening help us understand about (the) music or (the) place (or both)?

The paper will aim to put forward an emergent agenda for hearing situatedness and spatiality in music, and for broadening and deepening the listening to such music to hear it as on-going compositions of place. The discussion and analyses are aiming towards a developing method for listening as a way to engage with place, through which deeper resonances between music and place might be heard. This involves probing cultural, historical and geographical contextual aspects which feed into compositional approaches, place-referential musical expressions and articulations, and acoustic and aural connections with and interpretations of sites and geographies.

Contact: a.lindskog@ucl.ac.uk

Tuuli Lukkala, University of Eastern Finland

Soundscapes of Orthodox Christian worship in Finland – languages and multilingualism

Worship is a multisensory experience in Orthodox Christianity, but there is a strong emphasis on sounds and the sense of hearing. Orthodox Christian liturgical services consist of singing and intoning different texts from the beginning to the end. Sounding prayers and hymns aloud enables some of the main purposes of worship, such as common prayer. The concept of soundscape – defined as including the experiences and interpretations of the hearer – is thus a fruitful means to study Orthodox worship and especially the meanings participants give to its different elements.

Research on Orthodox Christian worship and church music has long been mainly historical, but interest in the present day and the use of ethnomusicological methods have been gaining ground in the past decades. In Finland, however, few studies have discussed even such present-day questions as church music repertoire.

The aim of my doctoral research is to study different aspects of the soundscapes of Orthodox Christian worship in Finland: what they consist of, how participants experience them, and in what kind of contexts they are produced and experienced. Questions of special interest include aesthetics, performativity, and multilingualism. I have conducted ethnographic fieldwork in all 21 parishes of the Orthodox Church of Finland between 2018 and 2022: I have done participatory observation in worship services, made audio recordings of them, and interviewed their participants.

I will share my findings focusing on multilingualism. Participants talk about their experiences of hearing different languages in worship and performers explain their language

choices. The language needs of the communities are changing due to immigration. Multilingual worship is an unofficial policy of the church, but practices are negotiated at more local levels. Participants of worship can consider language use a means of bringing different groups of people together, but also that of reinforcing divisions between groups defined by language.

Contact: tlukkala@uef.fi

Mårten Nehrfor Hultén, Institutionen för musikvetenskap Uppsala universitet

Neue Sachlichkeit in Sweden? Two examples

So far, Neue Sachlichkeit has not had a strong presence in Swedish music historiography. Still, it is not hard to find also in Sweden examples of ideas and values shared with the German movement, particularly looking at the generation of composers that came of age in the 30s (Larsson, Wirén, de Frumerie, von Koch). In this paper I argue that there are indeed reasons to talk of a Swedish adaptation of the movement, sharing a similar rejection of an antecedent aesthetic. However, whereas the German movement turned away from expressionism, in Sweden that meant a repudiation of a stubbornly lingering romantic nationalism cherished by leading composers, critics and public alike.

Ideas of objectivity provided a means for the composers of the interwar years to distance themselves from the prevalent aesthetics, exploring a musical realism instead of the sentimentalism of romantic nationalism. Objectivity also offered a way for working with folk music material detached from the romantic nationalists' obsession with sentiment and national identity.

This is illustrated by looking at two compositions from the 40s: Erland von Koch's Nordiskt capriccio, op. 26, (1943) and Gunnar de Frumerie's Symfoniska variationer över Vårvindar friska, op. 25, (1941). In both works one finds several characteristics typical of the Neue Sachlichkeit. They show an apparent objective character, offering clarity and directness in both melody and structure. There is a prominent focus on kinetic drive, above all in von Koch's work. Both works treat their folk music material with objectivity, focussing on rhythmic and material aspects rather than sentimental. In de Frumerie's work the use of a well-known folk song as foundation also offers an element of familiarity, assuring a desired public appeal. The wish to compose specifically for the public was pronounced by both composers, and also a characteristic of the Neue Sachlichkeit.

Contact: marten.nehrfors@musik.uu.se

Anders Nettelblatt, Institutionen för musikvetenskap, Uppsala Universitet

Cavalleria Rusticana – produktion och reception i Stockholm 1890

Masteruppsatsen handlar om den svenska premiären av operan Cavalleria Rusticana på Kungliga Operan i Stockholm i december 1890. Operan är den italienska kompositören Pietro Mascagnis förstlingsverk och gjorde stor succé vid urpremiären i Rom i maj 1890.

Uppsättningen i Stockholm var den första utanför Italien.

Uppsatsen har två frågeställningar. Den första handlar om produktionen och den andra om receptionen av Cavalleria Rusticana vid Kungliga Operan 1890. De främsta källorna har varit skrivelser, brev, bilder, noter, libretto, scenografiskisser och bokföringsuppgifter från Kungliga Operan, förvarade i Kungliga Teatrarnas Arkiv, samt dagstidningar från databasen Svenska Dagstidningar vid Kungliga biblioteket.

När det gäller produktionen av operan har olika delar av processen studerats. De inblandade nyckelpersonerna och deras roller har identifierats. Hur ledningen säkrade rättigheterna till operan och tillgången till noter och libretto har undersökts. Andra områden som ingått i

undersökningen är scenografi, kostymer och repetitioner, samt den publicitet som produktionen fick i dagstidningarna. De områden som studerats när det gäller receptionen av operan är antalet föreställningar och antalet sålda biljetter samt recensioner, artiklar och notiser i dagstidningar.

Undersökningen visar att produktionsprocessen under hösten 1890 var intensiv. Central ledargestalt var operachefen Conrad Nordqvist som drev Kunglig Operan på entreprenad vid den här tiden. Han var engagerad i förberedelsearbetets detaljer och dirigerade själv Hovkapellet vid premiären. Tidningsskriverierna före premiären var omfattande och inbegrep såväl produktionsprocessen på Kungliga Operan som operakulturens tillstånd i Italien. Vad gäller receptionen visar studien att operan blev en framgång i Stockholm. Uppsättningen gavs 328 gånger under åren 1890 till 1924. Även efter premiären fick operan stor uppmärksamhet i dagstidningarna. Recensionerna var överlag positiva och kompositörens framtidsutsikter diskuterades livligt.

Contact: anders.nettelbladt@gmail.com

Tobias Pontara, University of Gothenburg, Department of Cultural Sciences

Sonic worldmaking: Conspiracy theory and soundtrack rhetoric in *Loose Change: An American Coup* (2009/2015)

In public discourse and mainstream media, conspiracy theories are often described as a form of disinformation and a threat to democratic societies. In the scholarly literature, however, this view has been vigorously debated. Are conspiracy theories always democratically subversive or can they also be democratically progressive? Should we assume that conspiracy theories are, as a rule, implausible or should we rather assess their plausibility and epistemic status on a case-by-case basis? What is the relation between conspiracy theoretical discourse and populism? And how could we understand conspiracy theories as a form of cultural and political resistance?

Scholars have also examined the visual and literary practices connected with conspiracy theories, including the narrative construction of such theories in fiction films and related screen media. So far, however, studies of audiovisually mediated conspiracy theoretical discourse have paid little or no attention to the role of the soundtrack in such discourse. The newly started research project presented here examines to what extent and in what ways soundtrack phenomena – music, sound effects, voice-over, and even silence – can be regarded as central for effective communication and persuasion in the audiovisual dissemination of conspiracy theoretical content.

In my presentation I will give a brief overview of the project's research design. I will then present an analysis of the 9/11 conspiracy theoretical documentary *Loose Change: An American Coup* (2009/2015), focusing specifically on how soundtrack phenomena are semiotically and affectively implicated in establishing the film's conspiracy theoretical truth claims. In conclusion, I argue that music and sound play an important epistemic role in audiovisually mediated conspiracy theoretical discourse by taking an active part in the worldmaking activities of such discourse.

Contact: tobias.pontara@gu.se

Anne Reese Willén, Göteborgs universitet

Kommersiell och seriös musik sida vid sida: Restauranger, kaféer och andra nöjesställen som kanaler för olika musikgenrer i Stockholm i slutet av 1800-talet

Den 1 augusti 1863 öppnade Berns salonger sina dörrar för allmänheten i Stockholm. Med en stor scen och en orkester på 30 man skulle det bli Stockholms viktigaste nöjeslokal i slutet av 1800-talet. Berns salonger inhyste ett schweizeri och en restaurang, men musiken var från början i centrum för hela verksamheten. Musiken på Berns omfattade allt från seriösa symfonikonsserter till varietéshower med cancan-dans, framfört av sin egen orkester. Musikansvarig var dirigenten August Meissner.

I detta paper kommer jag att diskutera spänningsfältet mellan "seriös" och "lättare", alltså den framväxande uppdelningen mellan konst- och populär musik i Stockholm under slutet av 1800-talet. Berns kommer att tjäna som ett illustrerande exempel på hur höga kulturella värden och kommersiell musik kunde blomstra sida vid sida trots de mycket olika funktionerna och idéerna som låg bakom. Jag kommer att analysera mottagandet av de symfoniska konsserterna på Berns i relation till liknande konsserter på traditionellt mer seriösa musikinstitutioner och den samtida estetisk debatt. Jag kommer också att diskutera det musikaliska repertoarer på Berns i relation till andra konsserter i Stockholm under denna tid. Detta är en del av det större projektet "Kanon och konsertliv: Formningsprocesser inom Stockholms musikliv 1848–1914", som studerar hur strukturer inom konsertlivet och repertoaren formades i relation till kanonbildning, samtida estetisk debatt och idéer om bildning samtidigt som kommersiella krafter blev mer inflytelserika. Till grund för detta paper ligger dels en omfattande studie av konsserter och konsertrepertoar i Stockholm som gjorts inom projektet, med kompletterande undersökningar av material relaterat specifikt till Berns. Källmaterialet utgörs till stor del av samtida press, men också av bland annat arkivmaterial och Hjalmar Meissners skrifter.

Contact: anne.reese.willen@gu.se

*Ann-Charlotte Rohman Roth, språkvetare och forskare i svenska språket
Linnéuniversitetet, Växjö*

”Nu skickar vi en ton...” – Interaktionsstudie om pedagogisk gestaltning i en barnkör

Syftet för studien som presenteras är att visa hur en körledare i en barnkör använder sin kropp och sångröst för kreativ pedagogisk gestaltning när barn övar sång tillsammans. Körledarens process i sångövningen förutsätter en pedagogisk struktur där kreativa inslag förtydligar, förfinar och synliggör innehåll för deltagarna. Innehållet gestaltas med kroppen på flertalet sätt. Genom att använda olika förkroppsligade resurser uppmärksammas barnen på sin röst och vad som sker inuti när sång skapas. Barnen behöver också lyssna in varandra och det gemensamma ljudandet de tillsammans skapar. Jag visar hur körledarens pedagogiska gestaltning ser ut, vilka resurser körledaren använder och interaktionen som sker. Ett förkroppsligat språk innebär både verbal och icke-verbal interaktion och bakgrund till studien är därför multimodala instruktioner vid tillsammansaktiviteter.

I aktiviteter där deltagare lär sig något nytt och använder kroppen orienteras också instruerandet mot kroppen. Metod och teori passande för studien är därmed multimodal interaktionsanalys, även kallad etnometodologisk konversationsanalys (EMCA). Deltagarnas interaktion är i en sådan analys i fokus och genom kvalitativ analys studeras mänsklig social samvaro genom ett etnografiskt förhållningssätt. Videoinspelat material utgörs av körövningar, barnkör 8–12 år, och som genom insamling, bearbetning och analys av transkriptioner och skärmdumpar metodiskt närstuderas. En tidigare SSM-presentation (Musikforskning idag – 2023) hade fokus på avhandlingen om instruktioner om luft och andning när barn lär sig sjunga (Rohman Roth 2022), och i avhandlingsarbetet uppdagades

att körledarens pedagogiska process sker med kreativa gestaltningar vilket därför i år presenteras.

Resultatet visar i detalj hur körledaren i barnkörskontexten meningsskapar och nyttjar olika resurser genom att exemplifiera abstrakta företeelser. Resultatet visar en pedagogiskt kreativ gestaltning som är multimodal; med parallella resurser genom körledarens kroppshållning, gester, tal- och sångröst, icke-lexikalt ljudande såväl som blick och mimik. Studien synliggör pedagogisk gestaltning i en lärkontext där deltagare i en barnkör sjunger och övar sång tillsammans.

Contact: ann-charlotte.rohman-roth@lnu.se

Fredrica Roos, Institutionen för musikvetenskap, Uppsala universitet

Att komponera naturens ljudvärldar: En ekomusikologisk studie av Sibelius orkestermusik

Uppfattningen att Jean Sibelius musik skildrar den finländska naturen har länge utgjort en framträdande aspekt av dess reception. Denna syn sträcker sig ända tillbaka till det tidiga 1890-talet, då Sibelius bröt fram som nationalikon under Rysslands ockupation av Finland, och reflekteras idag genom de många naturillustrationer som pryder CD-skivor och Youtube-klipp, ofta med bilder av flygande tranor, norrsken eller vidsträckta finska sjöar.

I min presentation vill jag belysa den musikaliska representationen av naturen genom ljudvärldar i Sibelius orkestermusik, samt hur dessa upplevs för det lyssnande subjektet. Som en bakgrund till detta kommer jag att ge en kort överblick över Sibelius eget förhållande till naturen och dess betydelse för hans komponerande.

Mina frågeställningar handlar om relationen mellan musik, människa och natur utifrån tre olika vinklar, med utgångspunkt i följande frågor: 1) Hur uttrycks naturen musikaliskt genom klangfärg och sound och på vilka sätt upplevs den av lyssnaren?

2) Vilken roll spelar naturen för komposition i form av kreativitet och skapande?

3) Hur kan naturskildringen i Sibelius kulturellt förstås i relation till vår egen tid?

Med utgångspunkt i teorier om världsskapande och ekomusikologi kommer jag genom ett antal musikexempel visa hur Sibelius musik genererar olika naturvärldar vid lyssnande och hur dessa resonerar med samtiden. Exempelen bygger på naturtematik – ekomusikologiska topoi – kopplad till skog, hav, landskap m.m., knutna till sätt att uppleva den omgivande miljö genom stämningar, introversion och spatiala positioner.

Studien föreslår att naturen i Sibelius inte framställs som idyll eller något glorifierat, utan istället utgör en elementär del av vår omvärld präglad av mörker såväl som ljus. Genom form och instrumentation inbjuds lyssnaren att vara en interaktiv del av ljudmiljön, både som subjektiv agent eller ”röst” och som observatör av naturens processer.

Contact: fredrica.roos@musik.uu.se

Susanne Rosenberg, Professor, Department of Folk Music, Academy 1, Royal College of Music in Stockholm

”Like drawing with the wrong hand.” A study of the participants' reflections in the Folk Song Lab project

In the artistic research project Folk Song Lab (Rosenberg 2018-2022), supported by the Swedish Research Council, reflections from participants have been collected. In thirty-five sessions, more than four hundred participants were offered a blank paper to write down their individual reflections after the improvisation session. The findings from qualitative analysis of the participatory reflections are presented here, focusing on the artistic improvisation

methods used within the sessions. It also discusses the interpretation of the results of the findings.

The project Folk Song Lab is based on the ethnological performance perspective (Bronson, 1969; Kvideland, 1981; Lord, 2000), arguing that a folk song takes its form in the performance, viewing the song as a cognitive frame (Rosenberg, 2019). This explorative study uses features of traditional folk songs, e.g. tonality, forms, lyrics, and singing style, in this context. The project's goal has been to establish new artistic expressions for folk songs through collective improvisation and to shed light on how participant experience of psychological flow (Csikszentmihalyi, 1990) and artistic expression in a collective context are interrelated.

As a result, using qualitative analysis methods of the participants' reflections, one specific artistic method seems to have been playing a significant role: "Shadow singing": an individual singer improvising while the participants copy instantly and simultaneously what they hear, an artistic method that starts every session.

It seems as if this method enhances the group flow; you have to give in and follow, like when "drawing with the wrong hand" (participant). Thus, it enhances the feeling of not knowing where to go beforehand, having no pre-decided path to follow, hence focusing on both listening and creating in the moment. This might function as creating a strong participatory platform for individual and collective improvising.

Contact: susanne.rosenberg@kmh.se

Camilla Sarner, doktorand i musikpedagogik, vid Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet

Resonans – relationell sociologisk teori för musikpedagogisk forskning

I mitt pågående avhandlingsarbete om utbildningsvägar till högre musikutbildning (HMU) använder jag Bourdieus teoretiska ramverk för att förstå musikerstudenters strategier för tillträde, deltagande och erkännande i musikfältet, samt de villkor och logiker som styr. Studiens syfte är att synliggöra kunskap som är användbar i arbetet för stärkt rekrytering och breddat deltagande inom HMU. 41 djupintervjuer med musikerstudenter utgör mitt datamaterial. Bourdieus nyckelbegrepp habitus, fält och kapital används för att beskriva hur ett musikaliskt habitus utvecklas från tidig barndom genom olika faser till högre utbildning. Men varför unga musikerstudenter idag väljer att satsa på musiken insåg jag dock behöver kompletterande teoretiska verktyg för att synliggöras, till exempel meningsutsagor om existentiell mening, värdet av musiken i sig oavsett att vinna fördelar. Hartmut Rosas sociologi om resonans (Rosa, 2019), om samtidsmänniskans relation med världen ger mig teoretiska verktyg för dessa värden som hjälper mig att analysera och konceptualisera musikerstudenternas drivkrafter. Rosas horisontella, diagonala och vertikala resonansaxlar synliggör olika sfärer av resonans och meningsskapande i musik. Rosas avser med sitt pågående forskningsprojekt också skapa ny kritisk teori (Rosa, 2014), en samtidsanalys om att vi lever i acceleration, vilket leder till alienation. De hinder som musikerstudenter berättar om handlar om ett övergripande dilemma av tidspress, men de visar också hur musiken kan erbjuda en alternativ livsstil som bryter med det moderna samhällets krav på tidseffektivitet. Rosas tes om hur vi ska ta oss ur detta "rasande tillstånd" handlar om resonans. Inte minst konst menar Rosa har en viktig funktion i vårt samtida samhälle. Rosas teori, menar jag, är högst relevant för musikpedagogik och jag vill bidra med att berätta om den i relation till mitt pågående avhandlingsarbete. En viktig fråga för avhandlingen är om Rosas och Bourdieus ontologiska grundvalar är kongruenta (Bourdieu, 1995). Jag menar att de möts i en

relationell fenomenologisk kunskapsteoretisk grund vars relevans för musikpedagogik jag vill diskutera.

Contact: camilla.sarner@hsm.gu.se

Maria Schildt, Lars Berglund & Jonas Lundblad, Uppsala universitet

Frihetstidens musik i Stockholm och Uppsala: ny infrastruktur för framtida forskning

Infrastrukturprojektet "Musiken vid hov och universitet under frihetstiden (1718–1772): ett digitaliserings- och databasprojekt", finansierat av Riksbankens jubileumsfond, är under 2024 på väg att avslutas.

Projektets första del har bestått i att digitalisera en handfull större samlingar med musikhandskrifter från den svenska frihetstiden, bevarade i universitetsbiblioteken i Lund och Uppsala, samt i Musik-och teaterbiblioteket i Stockholm. Samlingarna omfattar sammanlagt närmare 5,000 källenheter, ofta inkluderande ett flertal stämmor. Musikalierna härrör från musikutövningen vid det kungliga hovet och den med hovet nära förknippade samtida musikmiljön vid Uppsala universitet. De digitala bilderna tillgängliggörs vid bibliotekens plattform för digitaliserat kulturarv (ALVIN).

I den andra delen av projektet har en forskningsdatabas skapats med detaljerad information som ger underlag för framtida forskning på materialet. Forskningsdatabasen samlar relevant information som finns i handskrifterna och erbjuder en kraftfull resurs för kommande forskning kring samlingarna och dess musik, med många utsökningsmöjligheter. Databasen blir en dynamisk och öppen resurs, där nya forskningsdata kan läggas till i framtiden.

Projektet kommer att bidra till att generera ny kunskap om såväl samtida repertoarer som musikalisk praktik i Sverige under frihetstiden. Eftersom musiken till större delen är av utländskt ursprung, framför allt från Tyskland och Italien, har projektet en betydande relevans även för internationell forskning.

I panelen kommer att de tre projektdeltagarna att presentera projektet och dess roll som resurs i framtida forskning kring 1700-talets musik i Europa samt diskutera på vilka sätt projektet kan bidra till och omvärdera tidigare kunskap kring en betydelsefull period i svenskt musikliv.

Contact: maria.schildt@musik.uu.se

Berk Sirman, adjunkt, ljud- och musikproduktion, Högskolan Dalarna, doktorand, musikvetenskap, Stockholms universitet

"Salience" from a music production perspective

This is a presentation of the preliminary results of observations in mixing sessions about what producers and mixing engineers regard as the most noticeable features of the music they are working on for the listeners.

I will present results from three cases, where I observed mixing sessions in two contrasting genres and interviewed a mixing engineer about a past mixing session. The aim is to delineate what producers and mixing engineers intended to bring forward in the piece of music that they were working on. This will hopefully shed light on salience in works of phonography from a production perspective.

One of the preliminary results indicates that music creators in some genres rely more explicitly on the listeners' frame of musical reference to be able to communicate certain "prioritized" features of music.

The study is part of my PhD-thesis in progress, where I apply the concept of salience to music analysis, specifically to analysis of works of phonography.

The thesis investigates what musical properties or events are the most functional, or account for the coherence, in these works from both production and reception perspectives. This presentation is about the preliminary results of the former.

Contact: bsi@du.se

Saana Sutinen, MA, PhD student in musicology Department of Music and Art, Linnæus University, Centre Intermedial and Multimodal Studies (IMS), Research School The Future of Democracy: Cultural Analyses of Illiberal Populism in Times of Crises (FUDEM)

Music in contextualising ideological discourse in mainstream film: case Captain America

Art and entertainment do not only portray and reflect the culture around them, but also participate in constructing and shaping it. The use of this kind of “soft power” is not limited to explicitly political content. The ideological, political, and cultural ideas and ideals are effectively communicated in mainstream entertainment, and can be done knowingly and consciously, or not. Hollywood, with its global influence, has a long history of participating in this kind of cultural export.

The Marvel superhero character Captain America, the most visibly patriotic member of the Avengers as well as a member of the U.S. military, has been seen as the embodiment of the idea of U.S. exceptionalism, legitimizing the use of U.S. military force and depicting it as a global force for good (see e.g. Griffin 2018). A part of an ongoing PhD work, this presentation examines how the music in the 21st century Captain America films participates in contextualizing and forming this discussion. Film music can orient the audience member in relation to the textual, visual, and cultural-political layers of the multimedia piece. Evaluating the musical topics and their extra-musical or non-diegetic connotations, musical and acoustic features as well as the emotionalizing effect of music in relation to the text and visual and cultural-political aspects of the film make these mechanisms of influence more visible and contribute to our cultural media literacy. This presentation explores the possible avenues and their merits for this investigation and as well as the theoretical viewpoints from which the topics of the subjects of ideology in U.S. mainstream film and the influence of music in multimedia pieces have previously been approached.

Contact: saana.sutinen@lnu.se

Panel:

David Thyren, lektor, inst. för musik, pedagogik och samhälle, Kungl. Musikhögskolan

Jan-Olof Gullö, professor, inst. för musik- och medieproduktion, Kungl. Musikhögskolan

Dan Laurin, professor, inst. för klassisk musik, Kungl. Musikhögskolan

Göran Malmgren, ledamot av Kungl. Musikaliska Akademien och Konstnärsnämnden

Janne Schaffer, gitarrist och kompositör

Staffan Scheja, professor, inst. för klassisk musik, Kungl. Musikhögskolan

Den obeforskade renässansmänniskan – en paneldiskussion om Björn J:son Lindhs tonspråk, genrebredd och betydelse för utvecklingen av svenskt musikliv

2024 uppmärksammas 80-årsdagen för en tongivande svensk musiker. Björn J:son Lindh (1944–2013) var en verklig renässansmänniska som påvisade stor skicklighet och kompetens som pianist, flöjtist, kompositör, arrangör och bildkonstnär. J:son utmärkte sig musikaliskt genom ett unikt tonspråk, exceptionell genrebredd och ett stort inflytande över utvecklingen av svenskt musikliv från 1960-talet och framåt. Kanske bidrog han även till att lägga grunden till internationella framgångar för svensk musikexport, det som populärt kallas ”det svenska musikundret”? J:son rörde sig obehindrat inom konstmusik, jazz, fusion, rock, prog, folk-

och världsmusik, teater- och filmmusik. Den musikaliska produktionen var kvalitativt och kvantitativt omfattande och innehöll hits som Cous Cous, Härifrån till Evigheten, Brusa högre lilla å, Mannen på taket, Europa, One Night in Bangkok, Bröderna Mozart, etc. Samtidigt är hans livsgärning relativt okänd för en yngre generation musiker där förväntningarna är höga, med krav på musikalisk mångsidighet och genrebredd, med multimodala kompetenser som artist, musiker och musikproducent, med mera. Syftet med denna panel är därför att förbereda och samla material inför ett tvärvetenskapligt kommande forskningsprojekt om Björn J:son Lindh. Detta för att generera ökad kunskapsutveckling om hur vi kan lära av illustrativa exempel från förr och förmedla det till nästa generation musiker. Här finns många tvärvetenskapliga ingångar med bäring på konstnärlig musikkforskning, musikvetenskap, musikpedagogik och musikproduktion. Björn J:son Lindhs musikalitet och mångfacetterade liv i musiken är noterbart obeforskat samtidigt som flera viktiga medmusiker och kollegor finns redo att dela med sig av sina erfarenheter och livsberättelser. Ett första steg implementeras här i ett panelsamtal med inbjudna gäster, bestående av flöjtisten Dan Laurin, gitarristen Janne Schaffer och pianisten Staffan Scheja samt KMH:s tidigare rektor Göran Malmgren. De har alla rika personliga erfarenheter av att musicera och samarbeta med Björn J:son Lindh. Resultaten från paneldiskussionen planeras publiceras i artikelform.

Contact: david.thyren@kmh.se

Mats Uddholm, University College of Northern Denmark

Modell för språkanalyser i musikpedagogisk praxis och forskning

I förbindelse med att det nordiska nätverket för musikpedagogisk forskning etablerades i mitten av 1990-talet väcks frågor om vad som kännetecknar musikpedagogiken som vetenskap. Bland annat diskuterar Harald Jørgensen, Kai Karma och Bengt Olsson hur musikpedagogisk forskning ska definieras i relation till andra vetenskapliga discipliner. Harald Jørgensen förordar här en snäv definition som endast omfattar avsiktlig musikfostran, musikundervisning och musikleärande, medan Kai Karma talar för en mer öppen definition som inte utesluter andra forskningsområden.

Frede V. Nielsen definierar musikpedagogik som självständig vetenskaplig disciplin som uppstått i spänningsfältet mellan disciplinerna pedagogik och musikvetenskap. Detta utesluter inte att andra, mindre närbesläktade vetenskaper, som exempelvis psykologi, antropologi, historia eller naturvetenskap kan vara relevanta att indra i musikpedagogisk forskning.

Med tanke på relationen mellan musikpedagogisk forskning och praxis, betonar Nielsen att vetenskapens viktigaste uppgift är att begreppsliggöra de förhållanden och möjligheter som den undersöker och önskar att utveckla. För att vara vetenskaplig krävs att forskningsresultat ska kunna kontrolleras, bekräftas eller motsägas av annan forskning. Vetenskaplig forskning som inte lever upp till stränga kriterier för giltighet, är värre än ingen forskning.

I en diskussion om den filosofiska grundvalen för musikleäro-utbildning, analyserar Herman J. Kaiser viktiga begrepp i musikpedagogisk teori och praxis. Här kommer Kaiser bland annat in på för att musikleärare ofta har subjektiva implicita musikfilosofier som grundar sig på deras musiksyftade erfarenheter. Det är därför viktigt att musikleäro-utbildningen medvetandegör kommande musikleärare, samt konstruktivt bidrar till deras musikpedagogiska filosofier.

Många av de frågor som dryftades i det nordiska nätverkets begynnelse är lika aktuella idag. Men liksom samhällets komplexitet i övrigt har stigit, är även frågor om musikpedagogisk praxis och forskning blivit mer komplex och svårare att navigera i.

I detta paper diskuteras hur analyser av teoretiska begrepp dels kan understötta musikpedagogers och studerandes konceptualisering av musikpedagogiska filosofier, dels bidra till att förankra och/eller formulera musikpedagogiska forskningsfrågor.

Contact: amu@ucn.dk

Nicole Vickers, PhD Student, Stockholm University

Rhythm and Meter in the Billboard Charts, an overview of 1995–2020

Pop music today is characterised by circular rhythmic patterns and technological production practices that enable more complex individual rhythms as well as multiple layers of rhythms in the repeated rhythmic cycles. These characteristics have evolved alongside technology, and come to dominate the pop music charts. As part of my dissertation project I have transcribed the top 10 songs of each Billboard Year-End Hot 100 Songs list, and made tables of the rhythms in order to better analyze them and how they create a sense of meter. I consider in particular Fred Lerdahl & Ray Jackendoff's chapters on rhythm and meter (*A Generative Theory of Tonal Music*, 1983) as well as work by Harald Krebs on layers of motion (ex. "Some Extensions of the Concepts of Metrical Consonance and Dissonance." In *Journal of Music Theory*. Vol. 31 No. 1, Spring 1987), Nicole Biamonte on Metrical Dissonance in rock music (ex. Nicole Biamonte. "Formal Functions of Metric dissonance in Rock Music." In *Music Theory Online*. Volume 20 No 2, June 2014), Mark Butler on metrical dissonance in EDM (ex. "Turning the Beat Around: Reinterpretation, Metrical Dissonance, and Asymmetry in Electronic Dance Music." In *Music Theory Online*. Volume 7 No 6, December 2001) and others. In this presentation, I aim to answer how instrumentation and rhythmic characteristics in the music in these lists have evolved. I also aim to show how the various layers of rhythmic loops create a regular pulse and meter in the music.

Contact: nicole.vickers@music.su.se

Yiren Zhao & Ulrik Volgsten, Örebro university

Hip Hop, Metal and Punk in Beijing – on Being Struck by Music through Vitality Affect and Gadamerian Play

In a recent study by one of us – on hip hop, metal and punk fans in Beijing – many informants' answers were more or less unison: What initially drew the informants to the music was – the music! This shouldn't cause any wonder. Why should anything else than music be what makes one passionate about music? Nevertheless, this obsession with the music (as it were) turned out to be an obstacle to explanation. Music psychology, analytical aesthetics, or cultural theory, all tended towards a distal, arm's-length approach to music. Music, so goes the assumption, is first heard, and then there is a reaction, a feeling of empowerment, of enrichment, or of the sublime – feelings the achievement of which music is the means to. However, listeners in the study testified to having been struck by the music without any previous encounters. The music was new and virtually unknown to them. The feelings in question were instant, not an outcome of reflexion, not an outcome at all. And the power of this instant encounter, the informants claim, nourishes their life-long relationships with the music. Thus, to avoid what we regard as an impasse of cause-and-effect (or stimulus-response) models, we propose a phenomenologically oriented twofold approach. To explain the initial attraction to unknown music, we firstly refer to H.-G. Gadamer's theory of play, as a fundamental aspect of life whereby the listener becomes "played" by the music in the moment it is heard. Secondly, we suggest that that which is set to play in the listener are the pre-cognitive vitality-affects which tie individuals together with each other, and with the

music, eventually forming what Daniel Stern calls ways of being together. *Contact:*
Ulrik.Volgsten@oru.se